

Kar revežem daruješ, Bogu posojuješ.

(Narodna pripovedka.)

Bila sta mož in žena. Mož je bil pogan, a žena je bila kristjana. Obá sta bila obče spoštovana, da-si zelo ubožna. Z veliko težavo in trdom sta si bila nekoliko novcev (denarjev) prihranila, ki sta je varovala, kakor zenico v očesu. Necega dne reče mož ženi: „ali veš kaj? — Dobro bi bilo, da bi svoje novce na kako varno mesto na obrésti naložila, ker v kovčegu ležeči ne nosijo nobene koristi, a lahko bi je tudi potrošila.“ Žena reče možu: „ako bi rad novce na obrésti naložil, daj je Bogu krščanskemu.“ Mož privoli v to ter reče ženi, naj mu pokaže, kje je krščanski Bog, da mu novce odnese in da vidi so li novci naloženi na dobrem mestu. Žena odpelje moža v cerkev in mu pokaže berače, ki so ob cerkvenih vratih sedeli in milostinj prosili. Reče mu: „tem ljudém podaj svoje novce, Bog je bo od njih vzel in ti je z najboljšimi obrésti povrnil; kajti védi, to so njegovi ljudje.“

Mož stori, kakor mu je rekla žena ter otide domóv.

Za nekaj časa potem jima izmanjka živeža in mož reče ženi: „idi žena, da poiščeva krščanskega Boga in ga prosiva, da nama nekoliko dolga povrne, ker ravno zdaj novcev najbolj potrebujeva, da si kupiva potrebne hrane.“ Žena mu odvrne: „pojdi v cerkev in stopi se na óno mesto, na katerem si novce dal siromakom, in Bog ti bo dal, kolikor je nama treba. Mož otide v cerkev, gre po njej tja gori do velikega altarja ter čaka, da bi mu Bog dal novcev, katerih toliko potrebuje. Ali v cerkvi ne vidi žive duše razven nekoliko beračev, ki so se v kot za vrata stisnili, Boga molili in od mimogredočih ljudi milostinj prosili. Premišljeva je svoj žalostni stan, zapazi iz cerkve se vračajoč na mramornej plóči na tleh jeden zlatník (cekin). Takój ga pobere in hití domóv. Doma pripoveduje ženi, kako je bil v cerkvi, ter nij nikogar videl v njej, ki bi mu kaj dal, niti sam Bog mu nij hotel ničesar podeliti, samo takrat, ko se je vračal iz cerkve, našel je po naključji na tleh zlatník, ki ga je pobral in prinesel domóv. Žena mu na to veselo reče: „mar misliš, ljubi moj, da je zlatník po naključji ležal na tleh? Ne, Bog sam ti ga je dal, ker on delí svoje darove nevidno. Nu zdaj idi na trg in kupi česar nam je treba za živež. Bog je predober, on nama tudi dalje še ostane milostljiv ter naju obvaruje lakote in bēde. Kajti kdor koli vanj zaupa, njemu se nij bati nič hudega.“ Mož gre na trg, izmení zlatník ter kupi kruha, vina in ribo. Žena začne takój ribo pripravljati. Ali glej, ko jo razreže, pade iz nje majhen, svitel kamenček. Pokliče moža in mu reče: „evo, poglej, kako lep in svitel kamenček sem našla v ribi; nesi ga k zlatarju in dragotinarju (juvelirju), morda da dobiš bodi si užé kar koli zanj. Mož gre do zlatarja in ga vpraša, koliko mu da za svitli kamenček. Zlatar mu obljubi 5 gold. „Hm, ali toliko mi date zanj?“ vpraša mož čuděč se. — Zlatar si misli, da ga priprosti človek zasmehuje, zatorej mu takój obljubi 10, potem 15 in kmalu potem tudi 20 gld. Siromašni prodajalec ne reče nič, nego mislil si je, da se zlatar ž njim šali, a zlatar si je zopet mislil: glej, ta človek užé čuti, ne govori nič, on užé dobro vé, koliko je kamen vreden, zatorej mu takój obljubi 30, 50 in tudi 100 gold. Zdaj še le ubogi mož spozná, da tukaj nij nobene šale, nego da je kamen velike vrednosti; zatorej reče zlatarju, da ga ne da izpod 300 gld.

Zlatár mu takój izplača to vsoto, ker je znal, da je to drag kamen, in da je še več vreden nego 300 glđ. Mož veselo pohití domóv ter izroči ženi novce, pripovedajoč jej, kako jih je dobil. — „Ali vidiš,“ reče žena, „kako je krščanski Bog dober in milostljiv; on ti je desetero povrnil to, kar si ti njemu posodil.“ Mož spoznavši dobroto, milost in vsemogočnost božjo, pokriža se in postane dober in pravóvren kristjan.

(„Smiže.“)

Neposlušna Rozka.

„Rozka,“ rečejo mati, „pojdi na vrt in prinesi mi malo zelenjave, a to ti povem, da se mi ne dotakneš grozdja, ki je še nezrelo; lahko bi dobila grižo ter bi nevarno izbolela!“

Rozka takój otide na vrt, nabere nekoliko korenja in petršilja, ter se užé naprej veselí, kako jo bodo mati pohvalili zaradi njene urnosti. Veselo pevajoč se vrne iz vrta. Užé je bila blizu vrtnih vrat, ko ugleda ne daleč od vrtné ograde lep grôzd. Rozka si misli: tako lep grôzd mora zrél biti! A spomni se, da so jej mati zabranili in rekli, naj se nezrelega grozdja ne dotakne. „To vem“, reče Rozka sama v sebi, „da nezrelega grozdja ne smem zobati, ali óni grôzd tam je užé popolnoma zrél, zatorej ga tudi smem malo pokusiti.“ Zdajci jej pade na um, da bi jo mati lahko videli pri kuhinjskem oknu, kako grozdje trga in zoblje vkljub njenej prepóvedi. Premaga se ter odstopi od svoje nakane. Ali hudobni duh, ki celó odraščene večkrat v skušnjava napeljuje, polastí se najrajše otrok, da je zapelje v greh. Nek notranji glas — to je bil hudobni duh — zaseptá nedolžnej Rozki na uhó: „kako si ti moja Rozka, vendar neumna! Mar ne moreš celega grôzda odtrgati, zrèle jagode pozobati, a to, kar je nezrelega v sosedov vrt zagnati? Mati gotovo nijso šteli, koliko grôzdov je na vrtu, in tudi ne morejo znati, da si prelomila njihovo besedo.“

Rozka mislèc si, da je res neumna, stopí do lepega grôzda ter ga odtrga. A da bi je nihče ne videl, skrije se za bližnji grm ter lákomo obira sladke jagode z grôzda. Nu komaj dvakrat ugrizne v grôzd, da iz vsega grla zavpije ter zalučí grôzd daleč od sebe. Kaj neki je bilo v grôzdu? Osa se je bila skrila med sočnate jagode, da bi sladki sôk srkala iz njih. Rozka v naglosti in strahú pred materjo nij zapazila ôse, ter je cel grôzd prinesla k ustom. Osa jo piči ravno na ustnico tako nemilo, da je po vsem telesu začutila hudo bolečino.

Jokajoč je tekla k materi, ter jej odkritosrčno pové vse, kar se je zgodilo. Mati jej rekó: „zdaj vidiš, kako te je Bog kaznoval, ker nijsi slušala svoje matere. Zapómni si dobro ter nikoli ne pozabi, da se neposlušnost (nepokorščina) večkrat sama kaznuje, in da je užé marsikaterega otroka nesreča zadela, ker nij slušal svojih dobrih staršev. Jaz ti ne morem pomagati, zatorej trpi zdaj bolečino!“

Rozki je ustnica zeló natekla in hudo jo je sklelo, predno je bolečina popolnem nehala. Od sih dob je bila Rozka najposlušnejša deklica.

Fr. Ž. K.